

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos poltúor egyszeri hirdetésnél 10 H., többeszeri hirdetésnél 14 H. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 4 H. — Hirdetéseik és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	8 kor.	ELES KÁROLY.	
Fél évre	4 kor.	A kiadók nevében:	
Negyed évre	2 kor.	Lukonich Gábor dr.	
Egyes szám ára 20 fillér.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	

Bortermelők és borkereskedők.

Magyarország közgazdaságának legfontosabb és legjövődelműbb ágát, a bortermelést, súlyos viszonyok már-már teljesen tönkretették. A fillokszera borasztó pusztításaira következett az olasz borok beözönlése, a borpancsolás elhatalmasodása, amelyben bizony nem csak egyes kereskedők, hanem hanem egyes termelők is ludasak valának, végül az az áldatlan harc, amely e téren is kitört termelő és kereskedő között s szinte teljes anarkiát teremtett a borgazdaság terén.

Természetesen, annak a harcnak, amelynek még ma sincs vége, a termelő és kereskedő egyaránt issza a keserű levét s végső eredményében súlyosan hat az egész magyar közgazdasági életre is. Mert a magyar ős büne, az egyenetlenkedés, ott dúl most is a felek között, most is, midőn súlyos viszonyok, az Ausztriával megküzdendő nehéz gazdasági háború kellene, hogy a magyar közgazdaságnak minden tényezőjét, minden elemét egyetlen egy nagy, közös táborba egyesítse; hogy kezét kézbe, vállat vállhoz szorítva mint erős, legyőzhetetlen falansz álljon sikra hazánk közgazdasági érdekeinek megvédelmezéséért.

Örvendetes jelenség, hogy az éles ellentétek simulni kezdenek, a két tábor dühös, keserű harca, mely a kölcsönös megértést is kizárta, csillapul s higgadtabb, tárgyilagosabb fölfogás kezd tért foglalni az elmékben és szívekben.

És reméljük, hogy ennek alapján bekövetkezik a kölcsönös megértés és méltányosság a két nem is ellenfél, hanem ellenség között.

A bortermelő és borkereskedő között a kölcsönös megértést és méltányosságot célozza a verseci borászati és borkereskedelmi kongresszus, amelyet az ottani borkiállításal kapcsolatban szeptember 7. és 8-án együtt rendeznek termelők és kereskedők. E kongresszus a szőlőkultúra szakkérdéseinek kívül első sorban a borértékesítés és a borkereskedelem föllendítésének módzataival foglalkozik s emellett programjába vette a magyarországi bortermelők és borkereskedők szövetkeztének megalakítását is.

Sikerén mindkét fél vezető emberei és szaklapjai egyaránt buzgólkodnak. Hogy e siker el ne maradjon, kívánatos, hogy úgy a termelők, mint a kereskedők minél nagyobb számban részt vegyenek benne.

Zalavármegyének, mely a bortermelés mennyisége és minősége dolgában az ország egyik első területe, szinte életfeladata, hogy borait megfelelő áron forgalomba hozhassa. Azok a rendkívüli áldozatok, amiket tüke és munka alakjában szőlőibe fektetett, csakis úgy hozták meg a kamatot, hogyha a termelt borokat értékesíteni is tudja. Ez élet-szüksége. E nélkül könnyen olyan csőd fenyegeti gazdáink jó részét, ami elől szinte lehetetlen menekülniök. Óhajtanó tehát, hogy nagyobb termelőink és kereskedőink résztvegyenek e kongresszuson, ahol gyakorlati tapasztalataikat értékesíteni, viszont mások előadásából

okulást meríteni tudnak. A kongresszus részvételi díja 7 korona melynek fejében a résztvevők a kedvezményes vasuti jegyen kívül még számos előnyben részesülnek.

Jelentkezni egész július 31-ig a Ramassetter V. Utódai borkereskedő cégnél is lehet, amely cég, mint a kongresszus csoportbiztos, minden egyéb fölvilágosítással szívesen szolgál.

Félre tehát a közönnnyel! A munka, mely a meglevő antagonizmus megszüntetése mellett a magyar bortermelés és kereskedelem fölvirágzása érdekében megindult, csakis úgy vezet sikerre, ha az illető tényezők nem sajnálva a fáradságot készségesen részt vesznek benne. Ugy nem marad el Isten áldása a kongresszus munkálkodása nyomán s ez áldás a magyar nép százazreire hint éltető dús harmasot.

A kivándorlási kongresszus.

A múlt hóban Siófokon megtartott kivándorlási kongresszus rövid egymásutánban már második az elmúlt hónapban és dacára az idő rövidségének, amely a miskolci és siófoki kongresszus között eltelt, az előkészítő bizottság nagy halmaz anyagot dolgozott fel hasznosan és célszerűen.

A gyakorlati kivitelre azonban nem teljesen megfelelő. — Már a két év előtt megtartott szállásügyi anketkor rámutattam arra, hogy a gazdaközönség érdekében megtartott kongresszusok nem állnak helyes alapon akkor, midőn a szegény földműves, iparos érdekében akarunk valamit tenni és éppen ezeket a legjobban érdekelt feleket nem hagyják ezeken a kongresszusokon szóhoz jutni. — Nem elég az, hogy azt a szegény parasztot elhívják arra a kongresszusra,

A múlt.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Odakapott félkezével a fejéhez; úgy érezte, mintha izzó láva tombolna benne. Néhány pillanatra a tekintete mintegy megkövült maga elé meredt, azután zsiabongani kezdett minden idegszála. Érezte, tudta, mi történik vele. Egy-egy pillanatban analizálni is próbálta ezt az állapotot, a következőben ismét elkezdett vad játékukat az idegek; azután erőt vett rajta valami nehéz, valami súlyos tompaság.

Ott ült az íróasztala előtt teljes apátiában. Belebámult a lámpába.

A kórháznak valamelyik ajtáját nagyon betalálta csapni egy ápolónő. Felocsudott. Szerteszéjjel hevert az asztalon egy csomó könyv. Tudományos, orvosi munkák voltak. Végigsiklott rajtuk a doktornak a tekintete. Keserű mosolyra torzult el az arca. Szeretett volna kirohanni a betegek szobáiba, teljes erejéből odakiáltani:

— Mit akartok itt? Meggyógyulni? Hát csakugyan komolyan hiszitek, hogy medicina segít a bajotokon?

Kezdett eszmélni. A neuraszténikus ember lelkiállapota szerint, kibén az érzelembullámok egymást folyton kergetik, elmosolyodott s bűnbánóan szemrehányást tett magának, hogy ő,

doktor Berla Jenő, az ideg orvos, csak egy pillantásig is hűtellen tudott lenni ahhoz a pályához, amely csupa erő, csupa igazság s amelyen ily fiatalon is annyi elismerésnek volt részese.

Megkezdődött ismét a zsiabongás. Ekkor azután egyszerre vége lett annak a híres tudományos komolyságnak, vége a bűnbánatnak. Édes kacagás szakadt ki belőle, az alig harminc esztendő ideg orvosból, akinek a tudását, a munkásságát komolyan vették: segédje volt, a nagynevű professzornak. Ellenben ezen az időközönként szigorú pontossággal visszatérő, kinzó fej-szagatásain nem tudott segíteni.

Akaratlanul is odatév edt a szemé a falra szegezett kis szekerénykére, egy halálfej volt reáfestve, ez alá pedig oda volt írva, hogy: *venena*, mérgek.

— Nem, ezt soha. Soha!

Mélyet sóhajtott.

Elég biztos halál az a lassu mérge, amelylyel az az asszony mérgezte meg az életemet...

Bejött egy fehérbőrkötös ápolónő:

— Hozhatom a vacsorát?

— Igen, kérem. Különbem nem. Fáj a fejem.

A fehérbőrkötös asszony nyugodtan mondta:

— Ez természetes.

A doktor felütötte a fejét.

— Természetes?

Az ápolónő minden hangsúlyozás nélkül egykedvűen felelte:

— Az természetes. Heteken át, hónapokon át itthon kuksol a doktor ur. — Azután egyszerre szaporán kezdett forogni a nyelve. — Sehova sem megy. Mért nem megy? Sohasem szórakozik. Mért nem szórakozik? Nem is csoda, ha eközött a sok beteg között megtámadja a kór az idegeit.

A doktor elmosolyodott a nagytudományu asszony tudós kifejezésein.

— Aztán mit csináljak?

Az asszony elnevette magát:

— Ne tessék haragudni, doktor ur, de hogy lehet ilyet kérdezni? Színházba, hangversenyre járjon.

Valami naiv elismerés tilt ki az orvosnak az arcára, hogy: ez az asszony tulajdonképp nem beszél butaságokat.

— No jó! Csakhogy ma már későn van arra, hogy színházba menjek. Nyolc óra is elmúlt.

Komolykodó jóindulattal mondta a nő:

— Lám, már meg kifogásokat keres. Hát baj is az, hogy nem épp pont az elején érkezik?

Berla most már hangosan felkacagott:

— Igaza van. Megmutatom, hogy megfogadom a szavát, elmegyek színházba. Nem tudom ugyan melyikbe, de megyek.

hadd hallja, milyen szép ékes szavakkal akarnak az „urak” rajtuk segíteni. — Hanem tessék kiválasztani — a szolgabírói vagy jegyző kar utján — a polgárság közül is egy-néhány embert, aki ott előszóval előadhassa, hogy milyen bajban sanylenek, mi okozza azt, hogy annyi ezren elhagyják az édes hazát és kérdezzenek meg olyan egyéneket, akik már Amerikában künn voltak és visszatértek, hogy milyen intézkedéseket tartanak jónak, amellyel a külföldön szolgálatukra lehet az állam. Én már 8 hónappal ezelőtt rámutattam arra, hogy az egyedüli mód lenne a kivándorlás megakadályozására vagy csökkentésére az az intézkedés hogy:

1) Az utlevelek kiállítás díját kellene felemelni;

2) A külföldön irodákat kellene létesíteni, a jobb átvonulási kikötőállomásokon, akik a megérkező magyar alattvalókat az állomáson fogadják, utbaigazítással ellátnak és jó és olcsó tartózkodási helyről valamint élvezhető táplálékról tisztességes áron gondoskodnának, amivel elejét lehetne venni annak, hogy ezeket a szegény embereket a szállodások, vendéglősök és ügynökök kalauzok ki ne zsarolhassák.

3) A katonaszökevényekre nézve pedig akként intézkedni, hogy az, aki egy vagy két éven belül jelentkezik idehaza, arra büntetést nem rónak.

4) A kivándorlási ut irányát Fiume felé irányítani, hogy az uti költségek révén az a rengeteg összeg ide haza maradjon. — A konzulátusoknál és követségeknél pedig barátságosabb bánásmódot.

Akkor siker fogja koronázni a megkezdett munkát, mert a nép meggyőződik arról, hogy tényleg szívünkön viseljük a sorsukat, s igénybe fogja venni az irodák közreműködését.

Ugy a miskolci, mint a siofoki kongresszus jónak találta és elfogadta a javaslatokat, sőt a belügyminiszter és a földmivelésügyi miniszter is helyesnek ismerte ezeket és ennek a nyomdokán fogja is életbe léptetni, a kivándorlási irodákat és kellő ellenőrzésről gondoskodik.

A legfontosabb pedig ezeknek az irodáknak a felállításával az lesz, hogy ezeknek a vezetésével olyan egyének bizassanak meg, akik a helyi viszonyokkal ismerősek, akik nem szegyenlik magukat, hogy maguk is ellenőrizzék a közveket és kimenjenek a vasutra, ott a megérkező utasokkal szóba álljanak, az elhelyezést és ellátást ellenőrizzék, valamint azt is, hogy idegen elemek közből ne furakodhassanak és ki ne zsarolják, be ne csapják az embereket.

Tudjanak a néppel beszélni, lelkiállapotát megérteni, tudjanak és ha annak szüksége forogna fenn, hogy bárkivel szemben megvédelmezzék a legerélyesebben, személyesen járjon el. — Személyes meggyőződésből tudom, hogy a konzulátusoknál, nagykövetségeknél ezekkel a földhöz ragadt szegény emberekkel oly gorombán bánanak a hivatalnokok, — hogy ha bajuk van, nem is mernek odá menni, mert amit elérnek az az: hogy gorombáskodnak velük. — Hamburgban, Brémában, Amsterdamban, Rotterdamban Hook of Hollandban, Genuában, (Dél-Amerikába kivándorlók:) százával és százával leskelődnek aljas ügynökök, akik a kivándorlókat megrohanják, lakást szereznek neki: (de milyet) és ezért olyan árakat számítanak fel nekik, hogy azért első rangú szállodában teljes ellátást lehet kapni. Azonban ez természetes, mert ebből élnek, miután ezek után províziót kapnak. Szám-

talanszor megtörtént, hogy jó magam léptem közbe és nem engedtem különösen Brémában, Rotterdamban és Genuában a kért összeget megfizetni és ha másképp nem sikerült, úgy a rendőrség közbenjárását vettem igénybe. — Azért nagy súly fektetendő arra, hogy ez irodáknak a vezetője állandó összeköttetésben legyen a kivándorlókkal, hogy ha valahol ilyen visszaélés történik, úgy azonnal, személyen lépjen közbe és fel legyen ruházva teljhatalommal, hogy a konzulátusoknak beleavatkozási joguk ne legyen, hacsak erre államjogi szempontból szükség nem lenne.

Ezek a legfőbb és legsürgősebb teendők és ezt minél előbb életbe is kell léptetni. — Ezeknek az irodáknak a fenntartása nagyrészt megterheli az államnak az utlevelek díjának a felemelése, valamint a törvényhatóságok csekély hozzájárulása révén.

A közönség szívesen áldoz pár fillért, ha tudja, hogy polgártársa a külföldön nincs elhagyva, hogy gondoskodva van róla idegenben is, hogy kellő védelemben részesül, ha kell a konzulátusokkal szemben is.

Ezeknek az irodáknak a vezetői azonban csak magyarok lehetnek, akik az illető állam nyelvét bírják, a városokban pedig ismerősek, mellette pedig olyan segédőrök oszthatók be, akik az idegen ajku kivándorlókkal is érintkezni tudnak.

Örömmel üdvözljük a kongresszusok munkálkodását, de ne hagyják elhúzni sokáig a dolgot, a legnagyobb siker a gyors életbe léptetéstől függ és e sikert mindnyájan tiszta szívvel kívánjuk.

Karossa Ödön.

H I R E K.

— A Darnay-múzeum nyitva: vasárnap délelőtt 8-tól 12-ig, szerdán délután 1-től 7-ig

— Előléptetés. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Takács Gyula* és *Hölsky Sándor* sümegei állami reáliskolai rendes tanárokat a IX. fiz. oszt. 1-ső fokozatába léptette elő.

— Személyi hír. *Endrődi Sándor*, a kitűnő pöéta, a tud. akadémia és a Kisfaludy társaság tagja f. h. 9-én Darnay Kálmán látogatására, Sümegegre érkezett, 11-én Badacsonyon át a Balaton somogyi partjára utazott.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Zalavármegye közigazgatási bizottsága dr. Jankovich László gróf főispán elnöksége alatt f. hó 8-án tartotta havi rendes ülését. A lefolyt június hónapban a személy- és vagyonbiztonság erőszakos módon veszélyeztetve nem volt, a kisebb bűnesetek tettesei ellen az eljárás folyamatba tétezt. Eddig 7 tüzesetet jelentettek be, melyeknél az összes kár 8551 korona, ebből biztosítás által megtérült 1160 korona, kár 2391 koronára rug. A folyó évi július hó 2-án Zalaezerszegen és vidékén, Nagykanizsán óriási szélvész dühöngött és mogyoró nagyságu jég esett. Igen sok községben nagy pusztítást vitf véghez a vihar és jégesség. A pénzügyi adminisztratív terén, ami az adómunkálatokat illeti, fennakadás nincs, a befizetés azonban igen gyér. Az adófizető közönség jelenleg teljesen fizetés képtelen, miért is annak szüksége forog fenn, hogy a végrehajtási eljárás az adózók közönség érdekében július és augusztus hónapokra felfüggesztessék.

— A gyümölcskivitel előmozdítása érdekében. Darányi földmivelésügyi miniszter ey évben is úgy intézkedett, hogy az országos gyümölcsészeti bizottság a hozzáérkezett termésmjelentések alapján a nagyobb eladó készlettel bíró gyümölcsstermelőkről épügy, mint a külföldről jelentkezett gyümölcskereskedőkről nyilvántartási jegyzéket vezessen s a kereskedők jegyzékét a hazai termelőknek, a nagyobb termelőket a külföldi kereskedőknek megküldje s így az érdekeket egymással összehozza. Ebből kifolyólag az országos gyümölcsészeti miniszteri bizottság ez uton is felhívja a termelőket, akiknek nagyobb eladó gyümölcskészletük van, avagy lesz, hogy azt a külföldre küldendő időszakos jegyzékekbe való bejegyzés végett nála (Budapest, földmivelésügyi minisztérium) jelentse be. A bejelentések nemcsak a gyümölcs neve, mennyisége, hanem a gyümölcs fajtája, valamint a termelőnek saját érdekében a pontos címe (az utolsó posta, vasuti állomás, megye) is feljegyzendő.

— A sümegei önk tüzoltó csapat f. évi jú. 29-én tartott táncmulatságán a következők fizettek felül? Sümegei Tivadar 10 K. Mojzer József 3 K. 20 fill. Krisztkovich József 3 K. Bricht Viktor, Gróf Tivadar, Gróf Lajos, Bükly Gábor, Würzburger Sándor, Sugár Jákó, Epstein Ödön 1 20 — 1 20 K., Kovács Zsigmond, Simon Lajos, Holba József, Horváth Gábor 1—1 K., — Orbán István, Németh Sándor (kovács) 80—80 fill., — Szijártó György 60 fill., — Ur János, Klein Mór, Bene Mátyás, 40—40 fill., — Gold Pál, Kronicherné, Neufeld Jakab, Tóth Gyula, Erek István, Cinder Antal, Kun Gyula, Messer Jakab, Kohlman Miksa, Cotter Sándor, Németh József, Molnár Ferenc, Strausz János, Földes Jenő, Csutorás József 20—20 fillért, akik fogadják a parancsnokság halás köszönetét.

— Iskolakötelesek összeírása. Csabrendek nagyközség összeírt iskolakötelesei 1902/3-ra: 3—5 éves fiu: 113, leány: 87, összesen 200. 6—11 éves fiu: 214, leány: 232, összesen 446. 12—14 éves fiu: 116, leány: 120, összesen 236. Összám: 882. Itt felemlítjük, hogy 200 óvóköteleles minden felügyelet nélkül ovó hiányában ténfereg az uccákon, 682 tanköteleles pedig a bérhelyiségek ólszerűtlensége miatt áldozza innár negyedszázad óta egészségét. A tanítótestületnek pedig végtelen sok nehézséggel kel megküzdnie, mert a hivatott közegek nem tudták az intézet állandó elhelyezésének kérdését megoldani. Kérdés: mikor jutnak állandó, a kor kívánalmainak megfelelő iskolai épületekhez?

— Rákócy ereklyék kiállítása. Rákócy szabadságharcának 200 éves évfordulója alkalmával Kassán, a fejedelem kedves tartózkodási helyén, *Rákócyra* vonatkozó emléktárgyakból országos kiállítást rendeznek. Az országos nagybizottság *Csáky Albin* gróf főrendiházi elnök, *Bubics Zsigmond* kassai püspök védnöksége alatt a múlt napokban alakult meg, melynek egyik alelnöki állására *Darnay Kálmán* választották meg. A kiállítás 1903. május havában nyílik meg.

— Előmunkálati engedelem meghosszabítása. A kereskedelemügyi miniszter Hájós Mihály alsólendvai ügyvédnek a Dunántuli h. é. vasutak Alsó-Lendva állomásától Letenye, Bezsehely és N.-Kanizsa irányában a déli vaspálya N.-Kanizsa állomásáig vezetendő gőzmozdonyu h. é. vasutra megadott előmunkálati engedelem érvényét a lejarattól számitandó további egy évre meghosszabította.

— Vasárnapi munkaszünet. A kereskedelemügyi miniszter 22436. számú rendeletével akként intézkedett, hogy vaj gyártásánál a tejszín meg-savanyodása miatt károk nélkül félbe nem szakítható munka vasarnapokon és Szent István király napján egész napon át végezhető. Sör, élő baromfi, romlékony természetű élelmi szerek, melyeknek fuvarozása, elszállítás céljából teherárúként való feladása, kiadása és az állomásról való elfuvarozása, továbbá gyorsárúk, amelyeknek fuvarozása, fölvele, és kiszolgáltatása általában a múlt évi szept. 25-én 68.617 sz. a. kibocsátott rendelet értelmében vasarnapokon és Szent István király napján déli 12 óráig végezhető, oly községekben, melyeknek állomásain az említett árúkat szállító vonatok déli 12 óra után közlekednek, munkaszüneti napokon déli 12 órán tul is fuvarolhatók, vasuti szállításra fölvehető és kiszolgáltathatók. Élő állatok vasarnapokon, valamint Szent István napján az egész napon át felhajthatók, szállítás céljából úgy gyors, mint teheráru gyanánt feladhatók, megérkezésükkor a szállító eszközökből kirakhatók és az állomásról rendeltetési helyükre szállíthatók, illetve hajthatók.

— Vásár áthelyezés. Légrad község kérelmére a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy ott a f. évi november 2-ára eső országos vásár ez évben kivételesen november 3-án s Zala-Szent-Gróton folyó hó 13-án eső országos vásár f. hó 14-én tartassék meg.

Az ápolónő hangjából megint az anyáskodás hallatszott:

— Az nem mindegy, hogy akármelyikbe. Olyan darabba menjen, amelyikben jól kinevet-heli magát.

A doktor csak mosolygott:

— Jó, jó, szentírásnak veszem a szavát.

Kézébe vett valami napilapot, hogy meg-nézze a műsort. Véggivonaglott az egész teste. Csak úgy dohogta:

— Mi ez? *Lili*?

Csupa láz lett egyszerre. Magára kapta a kabátját. Rohant.

A nagytudományu ápolónő a bóbítás fejét csóválta:

— Kerül ez még az én kezem alá.

...

... Rohant végig a körnton. Lihegve ért a színházba. Fuldokolva kért egy erkélyjegyet:

— az utolsó sorba.

A pénztáros váltig mondogatta:

— Van még, kérem, elég az első sorokban is, az erkélyen.

— Nem. Nem. Az utolsóba kérek.

A jó öreg kulás ember ott a rács mögött csak ráhagyta:

— Nesze bolond, egy pénzbe kerül.

De ezt már csak gondolta magában az öreg.

... És megcsendült fenn a szinpadon a régi dal.

A dal, mely mindég csudaszép marad. A *nagymama* mesél az édesbns multról, tompán sirat a csaló egy édes bűnt, mely „mintha sohasem történt volna meg.”

... Behunyta a szemét. Kábító fájdalom ült a lelkére.

Ó milyen más este volt az! Mikor szegény medikus volt csak, telve vággyal törekvéssel. Itt ültek egymás mellett. Az utolsó sorban. Az az asszony meg ő. Itt mondta neki először a nő: — Szeretlek. Itt nevelt belőle, a gyermekből, az a félhomályban is vakítóan, ragyogóan világító szempár: férfit, férfit alig néhány óra alatt, férfit, aki akar, aki valaki akar lenni.

És lett belőle... Lett?... Nem hiányzik semmije?

Hangos kacagás hallatszott az egyik elsőemeleti páholyból. Két csillogó hölgy, meg egy merev ur mulatott ott valamin.

Önkéntelenül is felállott és odapillantott. Ugy érezte, mintha találkozott volna a tekintete egy ragyogóan fekete szempárral.

És visszarozkodt az ülésére. A *nagymama* siratta a multat. Azok a szemek pedig ragyogva nevettek tovább...

Fáy Nándor.

— **Tűzrék Sümege.** Folyó hó 6-án városunk vasárnapi forgalmába élénk színes képet hoztak a tűzrék. Délután 10 óra után érkezett egy 888 legény és 27 tiszt állományából való sereg a 87-ik tűzrezdéből. Parancsnokuk Novák Gusztáv őrnagy volt. A 16 ágyú és számos szerkocsit a Flórián-téren helyezték el s egész napon át sok bámulójuk volt. Délután a százas hadiak nyakukba vették a várost, föl s alá sétáltak az utcákon. A leánynevelés meg is bámulta őket, de sajna nem tudtak magyarul az istenadták. Estenden egy-egy kisebb tűzercsapatnak élénk kedve támadt a tűzes sümegei börtől s hangos jodlirozásra gyuladtak. Másnap, mire a lakosság nagyrésze felkelt álmából, a tűzréknek már csak hűlt helye volt. Elvonultak Tapolca felé, a hajmáskéri céllövő gyakorlóterekre, ahol vagy 8 hónapig időznek. — Egyik tűzér a tapolcai országúton szerencsétlenül járt. Leesett lováról, a kerék átment a lábán s a combcsontot eltörte. Mint halljuk, Budapestre szállították gyógyítás végett.

— **Értesítés.** A tisztai ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi kollegiumának jogakadémiáján az 1902—1903. évre a beiratások f. évi szeptember 1-étől 12-éig eszközözlendők; az előadások pedig szeptember 16-án veszik kezdetüket. Utólagos felvételnél szept. 18—15-ik napjain dékánit, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, akik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szeptember hó végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szeptember 1-étől 15-éig terjed. — A jogakadémiai hallgatók általában részesülhetnek a kollegium kebelében fennálló tápintézet kedvezményeiben (az erre nézve megállapított félévi díjak a következők: ebéd és vacsoráért 62 K., ebédért 38 K.). Az erre érdemesek igényt tarthatnak a kollegium által évenként kiosztani szokott ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsnak tandíjmentességre, tápintézeti díj elengedésre s a jelentékeny alapítókéval rendelkező „Jogász segély-egyesület” támogatására számíthatnak. A jogakadémiai ifjúsági, valamint a kollegiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére fog állani. Mindennemű felvilágosításokkal szívesen szolgál a jogakadémia igazgatósága.

— **Aratás.** Határunkban a lefolyt héten át serényen folyt a munka, úgy hogy a rozs nagyrészt levágták. Sajna, sok helyütt nem nyer jutalmat a gazda fáradsága, mert a vadlencse szinte agyonnyomta a gabonát. E helyeken jó szerencse lesz, ha a vetőmagot visszakapja a gazda. A folyó hó 11-én omló nagy eső azonban megakasztotta az aratás munkáját. Sok helyütt a marokba nem szedett gabona ott ázott renden, boszuságára a gazdának.

— **Élő fényképek.** Érdekes, mulattató és tanulmányos előadás ígérkezik községünknek f. hó 13-án este a kaszinó nagytermében. Az előadás élő fényképekben egyes tájakat, városokat, nevezetesen épületeket, tarkítva tréfás jelenetekkel mutat be, kiterjeszkedve az angol bur háború főbb jeleneteire is. Az előadás pont 9 órakor kezdődik. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

— **Égő hárs.** Valamikor Sümege városától a sarvalyi kutykerti gyönyörű hársfásor vezetett. Az óriási hársfák hatalmas lombozata alatt árnyékban mehetett az utas egész az erdőig. Ma már a kettős fasornak csak egyes hirmondói vannak meg. Nem az idő pusztította el a fákat, gonosz kezek tették tönkre egyiket a másik után. Fölgyjűtték, elégették. A megmaradt hársak egyik legnagyobbikára vetett szemét valami gonosz örző gyerek. Három négy helyen is tüzet rakott egyes korhadó ágak tövein. F. hó 10-én négy helyen is izzott, sőt a szélől élesztve lángolt is a fa. Szerencsére a rájövő hatalmas eső eloltotta a tüzet. Bizony megérdemlé az ilyen gonosztevő, hogy méltóképpen bünhődjék azért a vad lelkületéért, amellyel a természet valóságos remekének pusztulására tör.

— **Hamis pénzkesztő.** Fischl Miksa nemesbükki kocsmáros 2 darab hamis egy forintost adott át a csendőrségnek, melyet ismeretlen egyéntől kapott. A csendőrök a személyleírás alapján az ismeretlen föltalálták Bohár Sándor felső-kustányi lakos személyében. Bohárt veje lakásán, Berta József ugyanoda való géplakatosnál találták meg a nyomozó csendőrök. Bertának megmutatták a hamis forintokat, kérdezve, nem az ő keze alól kerültek-e ki. Tagadó válaszára házkutatást tartottak nála s akkor a szobájában levő szekrényből 4 darab gipsz öntvény került elő, egy forintost, illetve 20 filléres lenyomattal. A bűnjelre Berta beismerte, hogy a gipsz öntvényeket ő készítette s a múlt hó 28. gyártott 8 darab forintost és 2 drb. huszfillérest cink kanálból. Két forintot apósának adott, aki azonban nem tudta, hogy azok hamisak, a huszfilléresen pedig ő egyik kustányi kocsmárosától szívtat vett. Bertát a keszthelyi kir. járásbíró-

ságnak adták át. Tanácsos lesz jól megfigyelni a kezünkbe kerülő éropénzt!

— **Lépfenező ló husának fogyasztói.** Lekits Gábor zala-szent-lászlói lakosnak egy lova lépfeneben hullott el. A hullát nem szállították rögtön a dögtárra, így történt meg, hogy egy 9 éves fiú abból egy darab húst elvitt s azt szülei távollétében megsütve, két testvérével elfogyasztotta. Egy asszony szintén vitt a husból és sültve négy kis gyermekével étette meg. Afrikában képzeli az ember magát ily dolgok hallatára. A ló tulajdonosának könnyelműsége, az asszony tudatlansága mennyi bajnak lehet oka! A döghussal a baj ragályanyagát széthurcolhatják a község állatállományában, tönkretéve azt. Megkaphatja e veszélyes betegséget az ember is, ha sebesült testrésze érintkezik ily hullával. Hiába minden üdvös törvény, ha ily borzasztó módon áthágják azt! Az ügy az illetékes hatóság előtt van már. Majd az megoktatja az érdekelteket az 1888. évi VII. törvényekre.

— **Jó sógorok.** Gyömrőrn Péter Gyula a napokban vasvillával felfegyverkezve neki rontott sógorának és azt mellén és karjain összevissza-szurkálva rajta súlyos testi sérteket okozott. Péter Gyula a gyömrői fogyasztási szövetkezet elnöke. No hiszen — dicsekedhetnek vele.

— **Rablógyilkosság az országúton.** A körmendi csendőrség vakmerő rablógyilkossági merényletet kövölt, mely Cséb és Zala-Szent-György közötti országúton történt — Koh Imre zala-lövői tyukász az áldozat. Egy uriasan öltözött ember kérezkodott fel a kocsijára. Cséb és Zala-Szent-György között az ismeretlen revolvert rántott elő és négyszer rálőtt Kohra. Három lövés találta a szerencsétlent, aki veszedelmesen sebesülve összeesett. A lövések zajára a lovak megvadultak, amire a merénylő megijedt és leugrott a kocsirol, anélkül, hogy rabolni tudott volna. A merénylő közép természetű, 18—20 év körüli. Fekete kamgarn kabátot, barna pantallót, fekete puha kalapot és cugos cipőt viselt. F. hó 5-én látták a körmendi állomáson, ahol jegyet váltott. A rendőrs nyomonza a merénylőt.

— **Ujdonság.** Légy fogó süveg, mely 10 ezer légnél többet elpusztít légyenyves áthuzattal együtt 80 fillér. Áthuzat külön 10 fillér — légyenyves papír, 7 darab 20 fillér, darabja 3 fillér. Egyedül Darnay Kálmán kereskedésében kapható Sümege.

— **Intelligens uri ember** keres privát háznál (ebéd és vacsora) kosztot. — Cím a kiadóhivatalban.

— **Egy tanuló** azonnal felvétetik Darnay Kálmán vas-és fűszerkereskedésében, Sümege.

— **Költészet és eszmék alkonyán** át visszanezve a múlt ködébe, csupa lelkesülés, mámorittasság, nagy eszmék, vágy, nagy események ünnepélye, nagy csaták diadala vagy kétségbeesett vesztesége, amit látunk. Mintha nagyobb stíli lett volna az emberek élete, úgy tűnik fel nekünk. De ez csak látszat. Kezdünk rájönni lassanként, hogy a görög nép, akikről mi azt hisszük, hogy az emberiség boldog gyermekéveit éltek az optimizmus karjai közt, tulajdonképpen komoly, sőt szomorú nép volt, akiknek irodalmából váltak ki mind máig a legnagyobb tragikusok. A Közép-kor maga csupa parádé ugyan, trónralépések, csaták, lovagi játékok, de ma egyetlen napunkban több az eszmei tartalom, mint volt akkor 10 esztendőben. De mégis pietással nézték az ünnepélyeket, a díszmeneteket s egy-egy nagyobb csoportosulás törtenét megemlegették a nézőknek unokái is. A Világtörténetnek most megjelent 165. füzetében két szép királyasszony trónralépte ünnepének díszmenetei és csődületei vannak egyszerű képekben felelevenítve. Katalin orosz cárnő és Mária Terézia koronázási ünnepélyének két részlete.

— **Kérelem.** A második félév kezdetén tisztelettel kérjük a közönséget, hogy az előfizetést megújítani s az esetleges hátralékokat mielőbb beküldeni sziveskedjék. A lap fenntartása tetemes költséget igényel s ennek csakis úgy tehetünk eleget, ha az előfizetési díjakat mi is pontosan megkapjuk. Tisztelettel a kiadóhivatal.

— **Magyar Ipar.** Az Emke és Tanítók Háza gyűjtőját Berecky Gyula, Darnay Kálmán, Márkus Ignác, Mautner Adolf, Steiner Simon és Würzburger Jakab árulják. — Az Emke levélpapír pedig Horvát Gábor könyvkereskedésében kapható.

669/1902.

Hirdetmény.

Csehi község előjárósága közhírré teszi, miszerint a község képviselőtestületének jkvi 1902. számú határozatához képest a

községi korcsmaház

Csehin a községi bíró lakásánál a folyó évi július 27-én délután 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen 1903. január hó 1-től kezdődő 5 évre hasznobérbe ki fog adatni.

Az árverési feltételek a bazsai körjegyzői irodában megtudhatók.

Csehin, 1902. június hó 30-án.

Zabó Ferenc
körjegyző.

Makkos József
bíró.

Aki szép és olcsó

ruhaszöveteket

akar venni, kérjen mintákat.

A legolcsóbb bevásárlási forrás:

Rehwalder Ferenc, Bécs II/8. (Reichenbergeri cég).

Kovács Sándor

cipész-mester,

S ü m e g e n .

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy

cipész üzletemben

mindenkor a legjobb minőségű bőrből a legdivatosabb kidolgozásu tartós **uri-, női- és gyermekcipők** gyorsan készülnek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megalégedésére.

Javításokat elfogadok és azonnal elkészítek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

KOVÁCS SÁNDOR

cipész-mester,

S ü m e g e n .

2—3.

A következő köszönet-nyilvánítás hű bizonyítékot ad egy még eddig nem eléggé ismert, az általános jólétet elősegítő gyógyszerrel:

Bizonyítvány. Alulírott ezennel köszönetét nyilvánítja *Wilhelm Ferencs gyógyszerész, cs. kir. udv. szállító úrtól Neukirchen (Bécs mellett)* 1900. jan. 22-én megrendelt s a posta által kézbesített *Wilhelm féle csusz- és köszvény-ellenes vértisztító teáért*. Nevezett tea a kívánt hatást megtette. Még mielőtt felét elhasználtam volna, már 8 napon belül bal csipőmben és csontban voltak rettentő köszvényes fájdalmaim, melyek minden gyógyszernek makacsul ellenszolgáltak, annyira javultak, hogy az ágyat elhagytam és üzleti teendőimet újra megkezdhettem. Ajánlom mindazoknak, kik hasonló bajban szenvednek, tegyenek kísérletet *Wilhelm Ferencs gyógyszerész ur Neukirchen (Bécs mellett)* kitűnő vértisztító teájával.

1900. február 10.

v.

7—7.

Tisztelettel

Barb. Hüber neje

a. Lóhozoz címzett kanton tulajdonosnéje.
Aesch-Neftenbach, Zürich, Svájc.

Tüzifa eladás.

A zala-szántói urodalmi erdőkben a tűzifa árak méterönként a következők:

I. oszt. hasábfá	20 korona.
II. „ „	18 „
III. „ „	16 „
Dorengfa . . .	16 „

A fuvardíj ölenként 6 korona.
Eladási napok az erdőn: kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken a délelőtti órákban, vagy megrendelhető a fa alulírott hivatalnál, amidőn is az darabszám megolvassa nyugta mellett lesz a megrendelő lakására szállítva.

Főerdészi hivatal
Zala-Szántó.

2550 jtk. 1902.

Árverési hirdetés kivonat.

A sümegi kir. bíróság, mint telki hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajlatának Tóth György és neje végrehajlatát elleni 12 korona 20 fillér költség követelés és járuléka iránti végrehajlati ügyében az árverést a sümegi kir. bíróság területén levő a zalaszentlászlói 130. szíjvábon 1981. hrsz. alatt Tóth György és neje Primmer Verona tulajdonánál felvett ingatlanra 1308 koronában ezen megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi július hó 30-ik** napján délelőtt 10 órakor **Z. Szent-László** községházánál

megtartandó nyilvános árverés a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10 százaléka, vagyis 130 korona 80 fillér készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett arányammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bauxitpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság, mint telki hatóság. Sümege, 1902. évi május hó 9-ik napján.

Szerdahely, kir. aljbíró.

A

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszser.

Kapható mindenütt.

620/1902.

Hirdetmény.

Bazsi község előjárósága közhírré teszi, miszerint a község képviselőtestületének 3/jkvi 1902. számú határozatához képest a

községi korcsmaház

Bazsin a körjegyzői irodában a folyó évi augusztus hó 3-án délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen 1903. évi január hó 1 től kezdődő 3 évre használatra ki fog adni.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Bazsin, 1902. évi június hó 30-án.

Zabó Ferenc körjegyző. **Szindekovics János** bíró.

JANKÓ ÁRPÁD

cipésmester,
SÜMEGEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a nyári időnyre a legjobb minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozású és tartós **uri-, női- és gyermekcipőket** készítek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

JANKÓ ÁRPÁD

cipésmester,
Sümege.

28-32.

Javallatok: A **lélegzőszervek** és **bélhuzam** összes hurutos megbetegedései, ugyisintén **vérszegénység**. Ellenjavalt: **sorvadásnál**.

Gleichenberg, gyógyhely.

Alkalikus-muriatikus források: Constantin és Emma forrás; alkalikus-muriatikus vasas savanyuvíz: Jánoskut; tiszta vasas savanyuvíz: Klauzenquelle; savó, sterilizált tej, (száraz takarmányozás), Kefyr, forrás só inhalató, fenyő inhalatók, mindegyik külön kamarában; lélegző készülék, pneumatikus kamarák, édes forrásvíz, pezsgő hevített fürdők, fenyő és acél fürdők. Nagy vizgyógy intézet, terepkura. Enyhe, nedves-meleg, pormentes, szélszentes levegő, erdős, halmos vidék.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.
Lakások és kocsirendelés a fürdőigazgatóságnál Gleichenbergben.

Idény május hó 1-től szeptember hó végéig.

É t r e n d i s z e r!

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által

gyomor-fájás, gyomor-görcs, gyomor-lob, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban szenvednek, — ezen jó háziszert, melynek kitűnő hatását már számos éven át kipróbálták, a legmelegebben ajánljuk. E háziszert az ismert

EMÉSZTŐ- és VÉRTISZTÍTÓ-SZER. a

HUBERT ULRICH-féle „NÖVÉNY-BOR“.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó herból lesz készítve, midtál az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegséget előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybort kellő időben használata veszik, a betegségeket már csirájukban megelőjtja. Ezért ne mulassza el senki a növénybort más, egészségtelen szereknél előnybe részesíteni. Betegségek, mint **fejfájás, hörgős felújulás, gyomorégetés, rosszullét hányással**, mely bajtűlt **gyomorbetegségeknél** nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben néhányszor valómás után gyógyíthatnak.

Székszüklés és ennek kellemetlen következményei, mint **kólika, szívdobogás, álmatlanság**, valamint vértódlás a májban, lépben s erekben (**aranyeres fájdalom**) növényborom által gyorsan és sikeresen **fájdalom nélkül** gyógyíthatnak. A növénybor a **rossz emésztést megszünteti**, az emésztő szerveket föléleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszín, elerőtlenedés rendszeren a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségének következménye. Teljes **étvágytalanság, ideghaj és rossz kedélyállapot** folytán némely beteg lassan elsovad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életet ad. E növénybor az étvágyat emeli, az emésztést föléleszti és a tápláló anyagot rendszeren földolgozza, a vérképződést javítja és sieteti, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új **életkedvet** ad. — Számos elismerő levél és köszönő irat igazolja el.

A **növénybor** kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszertárakban: Sümege, Csabrendek, Devezser, Jánosháza, Zala-Szent-Grót, Szent-Gál, Zirc, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beléd, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vászony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszeráráiban.

Azonkívül széjjelkúld a sümegi gyógyszerár Ausztria-Magyarország összes helyiségeibe növénybort 3 és több üvegekben a tenni árak szerint.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Vételnél kérjünk

„Hubert Ullrich-féle Növénybort“.

É t r e n d i s z e r!

PENTZ MIHÁLY

KÖFARAGÓ MESTER
SÜMEGEN.

Nagy sirkő-raktár

bel- és külföldi márványokból,
granit és stentből, stb. kövekből.

Elvállal és készít: síremlékeket, uti keresztek, Szent Háromság szobrokat, kriptákat, épület munkákat s minden e szakmába vágó munkákat és javításokat . . .

